

บุญฤทธิ์ พานิชเจริญ 2558: การจัดการ และมูลค่าประโยชน์ด้านนันทนาการของเขื่อน
ขุนด่านปราการชล ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการ
จัดการทรัพยากร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์กัมปนาท วิจิตรศรีกรม, Ph.D. 120 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการด้านนันทนาการของเขื่อนขุนด่านปราการ
ชล วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวมายังเขื่อนขุนด่านปราการชล ประเมิน
มูลค่าด้านนันทนาการของเขื่อนขุนด่านปราการชล และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ และ
มูลค่าผลประโยชน์ด้านนันทนาการ ของเขื่อนขุนด่านปราการชล กรณีมีการปรับปรุงพื้นที่ ตามแผน
แม่บทขุนด่านแลนด์ โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 250 ราย และใช้
แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 ถึง สิงหาคม พ.ศ.
2557 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางระดับบุคคล (ITCM: Individual Travel Cost
Method) ในประเมินมูลค่าประโยชน์ด้านนันทนาการของเขื่อนขุนด่านปราการชล

จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 25-59 ปี ส่วน
ใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท
นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภาคกลาง นอกจากนี้ พบว่า
เวลาที่ใช้ในการเดินทางจากที่พักอาศัยเพื่อมาท่องเที่ยวเขื่อนขุนด่านปราการชล เป็นปัจจัยหลักที่
ส่งผลต่อการตัดสินใจ หรือจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยวในทั้ง 2 กรณี คือ กรณีปัจจุบันที่เขื่อนยังไม่
ปรับปรุงภูมิทัศน์ และกรณีที่เขื่อนดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแผนแม่บทขุนด่านแลนด์ สำหรับ
มูลค่าผลประโยชน์ด้านนันทนาการของเขื่อนขุนด่านปราการชล กรณีปัจจุบันที่ไม่มีการปรับปรุงภูมิ
ทัศน์ และกรณีมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแผนแม่บท มีมูลค่าเท่ากับ 230.92 ล้านบาท และ 263.02
ล้านบาท ตามลำดับ ด้วยเหตุนี้ การปรับปรุงภูมิทัศน์เขื่อนขุนด่านปราการชลตามแผนแม่บท ส่งผล
ให้อุปสงค์ และผลประโยชน์ด้านนันทนาการของเขื่อนเพิ่มสูงขึ้น สำหรับการศึกษาด้านการจัดการ
แหล่งนันทนาการของเขื่อน พบว่า เขื่อนขุนด่านปราการชลยังมีข้อจำกัดในด้านสิ่งปลูกสร้างที่มี
เอกลักษณ์เพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว และความจำกัดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการแก่
นักท่องเที่ยว กรอบกับข้อจำกัดในการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อการ
จัดการแหล่งนันทนาการของเขื่อนขุนด่านปราการชล ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้น ถูกกำหนดให้เป็นประเด็นที่
ต้องดำเนินการแก้ไขลงในแผนแม่บทขุนด่านแลนด์แล้ว

ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น ให้มี
ความสอดคล้องกับแผนแม่บทขุนด่านแลนด์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนขุนด่าน
ปราการชลต่อไป